

Payí Poro Epesasi ηweáyí nání eañinaríni.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigíá ańí yoí Epesasiyo ηweagíáyí nání Poro eañinaríni. Ańí apí Esia pīropenisíyo nikwíroníga uńí nīpimíni seáyí e imónagípiríni. Poro émayí ańmíni xwíyíá yayí winīpaxípi wáí nura nemeríná ańí apimí iwamíó eméíná Sabaríá ná woní e ηweañinígíni (Wáí wurīmeiarígíá 18:18-21). E nemo ámí wí e wí e neméísáná ámí ríwíyo e nání nuri nīηwearí uréwapíyaríná xwiogwí waú wo múroninígíni (Wáí wurīmeiarígíá 19:1-41). E nemo ámí wí e emearíná omí íá nīxero gwí ańíyo ηwirárfe dání payí rina nearí Tikikasomí wiowárinínigíni.

¹ Poroní —Nioní Goríxo Kiraisí Jisasoyá wáí wurīmeiaríní wo imóníwínígínirí xegí díní tíní nírīpeañoníríni. Nioní payí rina áamá Goríxoyá imónigíá Epesasi ηweáyíné —Seyíné segí nawíní ikárínigíó, Jisasomí nuxídíróná píráníní uxídarígíáyínéríni. Seyíné nání nioní payí rina nearí mónaparíníni. ² “Negí ápo Goríxo tíní Ámíná Jisasi Kiraiso tíní wá seawianírí seyíné nīwayíróníro ηweapírí nání seaiirí éisixíní.” nimónaríní.

“Kiraiso tíní ikáríníηwaéne Goríxo naní imóníní apí apí neaiíníriní.” uríní náníriní.

³ Gorixo áamá dñj n̄yım̄ñj t̄ḡf̄áȳf̄ nimón̄iro an̄jnam̄i ñweáf̄rix̄in̄ir̄i n̄iwim̄ix̄ir̄fná nan̄j wiir̄ñj̄p̄i, ap̄i n̄ip̄n̄i Kiraiso t̄ñi ikár̄in̄ñwaéne r̄ixa neaiñj̄ en̄aḡi nán̄i om̄i yaȳf̄ uméwan̄iḡin̄i.

⁴ O xw̄f̄ar̄i s̄in̄i mim̄ix̄im̄i dán̄i nene oyá s̄ñw̄f̄yo dán̄i s̄iyikw̄f̄ m̄in̄ñwaéne imón̄irane xw̄ȳf̄á m̄neamear̄ipax̄f̄ imón̄irane yan̄f̄wá nán̄i Kiraiso t̄ñi naw̄in̄i ikár̄in̄ñwáp̄im̄i dán̄i f̄á ȳyam̄ix̄im̄f̄ neaiñ̄niḡin̄i.

⁵ O en̄j̄n̄á dán̄i nene nán̄i dñj̄ s̄ip̄i win̄j̄ en̄aḡi nán̄i “Áamá nion̄i f̄á ȳyam̄ix̄im̄f̄ w̄f̄áȳf̄ Kiraiso wiin̄f̄ap̄im̄i dán̄i ḡf̄ n̄iaíw̄f̄ piax̄f̄ mem̄f̄áȳññj̄f̄ wim̄ix̄im̄iḡin̄i.” yaiwiár̄ññiḡin̄i. Xeḡf̄ dñj̄f̄yo dán̄i “E éim̄iḡin̄i.” n̄iwimón̄ir̄i nán̄i e yaiwiár̄ññiḡin̄i.

⁶ Nene re n̄iyaiwirane seáȳi e umean̄f̄wá nán̄i e n̄iyaiwiár̄ir̄i en̄j̄r̄in̄i, “O wá ñneawian̄ir̄fná b̄i on̄imiáp̄i m̄neawian̄f̄ nene o xeḡf̄ dñj̄ s̄ix̄f̄ uyiño t̄ñi naw̄in̄i ikár̄in̄ñwaéne en̄agw̄i nán̄i ‘Aȳf̄ en̄i x̄ixe n̄iíf̄rix̄in̄i.’ m̄iwimón̄f̄ xeḡf̄ xewaxo an̄pá w̄f̄r̄enap̄ññr̄fan̄i?” n̄iyaiwirane seáȳi e umean̄f̄wá nán̄i e n̄iyaiwiár̄ir̄i en̄j̄r̄in̄i.

⁷ Nene Kiraiso t̄ñi ikár̄in̄ñwaéne en̄aḡi nán̄i o yoxáf̄p̄am̄i n̄iper̄i xeḡf̄ raḡf̄ p̄úf̄p̄im̄i dán̄i Gorixo gw̄ññj̄f̄ nearoaȳror̄i xw̄ȳf̄á x̄f̄oyápi n̄iwiaíkirane yar̄ñwáp̄i yokwar̄im̄f̄ neaiir̄i en̄j̄r̄in̄i. E ñneaiir̄fná Gorixo wá on̄imiáp̄i n̄ineawian̄ir̄i neaiñ̄ran̄i?

⁸ Oweoi, aga wá ayá w̄i ñneawian̄ir̄ññp̄im̄i dán̄i nearoaȳror̄i yokwar̄im̄f̄ neaiir̄i en̄j̄ en̄aḡi nán̄i rar̄ññin̄i. O dñj̄f̄ émf̄ saím̄f̄ n̄imori am̄ip̄i n̄ñi nán̄i n̄j̄f̄á imón̄iño en̄aḡi nán̄i

⁹ xewan̄iño e éim̄iḡin̄ir̄i wimón̄ññp̄i t̄ñi x̄ixen̄i ner̄fná en̄j̄n̄á dán̄i

Kiraiso eníápimi dání áamá nání e wíimigínirí enwípeárinípi —Apí áamáyá síñwíyo dání ínīmí imónínípiríní. Apí nání nene wíá neaókímíxíní. ¹⁰⁻¹¹ Eníná dání enwípeáriní apí, ayí amípí níní anínami téní xwíárimí téní imóníníyí “Kiraisomí símanwíyóníní ínīmí wurínaníwá nání rimónínwíní?” níyaiwiro xíxeni e imónífríxínirí enwípeárinípiríní. Síá e enwípeárinípi imóníwínigínirí rínáriníníyí nimóníná o�á díní téní xíxeni e imóníníáriní. Pí pí o díní neñwíperíná “E éimigíní.” níwimónirí yaiwíárinípi síwíá mé apí téní xíxeni yárarínípa eníná dání Kiraiso téní ikárinínwáéne nání “Áamá ayí nioníyá imónífríxíní.” níwimónirí yaiwíáragípi téní xíxeni nerí e neaimíxíní. ¹² Judayene — Áamá xámí Kiraisomí díní níwikwímore re yaiwigíáyí, “O neaiínípi dání Goríxo yeáyí neayímíxemeaníáriní.” yaiwigíáyí nání nene xámí síñwí ípenwáéneríní. Nene “Aga seáyí e imóníní, ayí Goríxoríani?” níyaiwirane seáyí e umeaníwá nání xíoyaéne neaimíxíní. ¹³ Seyíné ení Kiraiso téní ikárinígíáyíné enagí nání xwíyíá nepaxíní imóníní yaní seaiapígíápi —Apí Goríxo yeáyí seayímíxemeaníá enagí nání yayí seainarínípiríní. Apí seyíné aríá níwiróná díní wíkwírófá enagí nání Goríxo xíoyá imónífríxínirí xegí kwíyí símímaníyo dáníníní “Níseaiapímíáriní.” rárinípi téní ikíyíníníní seaiáriní. ¹⁴ Kwíyí neaiapínípi téní ríxa ikíyíníníní neaiárinínagí nání díní re monwíní, “Goríxo ‘Níseaiimíáriní.’ ráriní

sini mineaímeanjipi tñni xixeni ñineaiinárini. Xíto ‘Nioni tñni ñijwearo nioniyáyí imónírixini.’ yaiwiarinjipi tñni xixeni imónanfwá nání gwíñinjí neaíkwamixinárini.” Dñj aninj e moñwini. Nene “Aga seáyí e imóniño, ayí Goríxoríani?” ñiyaiwirane seáyí e umeanfwá nání xegí kwíyipi tñni ikijinjiniñí neaiárinjini.

“Goríxomi seyíné nání rixinjí seauriyarinjini.” urinj nánirini.

¹⁵⁻¹⁶ Goríxo api api e seaiinj enagi nání nioni eni áamá wí re rarinjagía, “Epesasi ñweáyí Áminá Jisasomi dñj ñiwíkwíroro áamá Goríxoyá imónigía nñni nání dñj sipi wiarinjoí.” rarinjagía aría winjáe dání nioni seyíné nání Goríxomi yayí ñiwaiyiríná wí pñni wiárarinjámani. Rixinjí nuriríná seyíné nání dñj ñimori ¹⁷ rixinjí re seauriyarinjini, “Negí Áminá Jisasi Kiraisoyá Ñwíáoxini, seáyí e rimepaxí ápo Goríxoxini, Epesasi ñweáyo anani re wiírixini. Joxí dixí kwíyipimi dání ayí dñj émí saímí mopíri nání síkíki womixiri dixí imóninjipi nání xixeni ñijfá imónipírfá nání wíá wókímixiri éirixini.” seauriyarinjini. ¹⁸⁻¹⁹ Seyíné rípi rípi ñiyaiwiro ñijfá xixeni imónipírfá nání rixinjí seauriyarinjini, “Goríxo nioniyáyí ñimóniro nioni tñni ñweárixinirí wéyo íá neaumirinjí dñj ikwímoarinjwápi, ayí apírfani?” yaiwiro “Xíoyaéne awiaxí imóninjí neaímeanfápi —Api ayá tñj símí símí e mepaxí imóninjipirini. Api, ayí apírfani?” yaiwiro “Xíoyá enj síxí eáninjí pírfí míwiaíkipaxí imóninjipi —Api aga

seáyí émi imóniḡpírini. Ámá xíomi diḡ wíkwíroariḡfáyo diḡ sixí wímoariḡpírini. Api, ayí apíríani?” yaiwiro epírífa nání o segí diḡ wífa seaókímixínífa nání omi rixiḡ seauriyariḡárini. Xíoyá eḡ sixí eániḡ diḡ wíkwíronḡwaéne sixí neaímoariḡ api pípi marfái, ²⁰ eḡ sixí eániḡ Kiraiso xwáripáyo dání owiápínimeaniri siḡ wimixiri anínamí xíoyá wé náúmini onḡweaniri wimixiri eḡpi, ayí xíomi diḡ wíkwíronḡwaéne diḡ sixí neamímoariḡ axípínirini. ²¹ Wé náúmini ḡweanḡ, o ḡiyí ḡiyí seáyí e nimóniro wíniyo seáyí e umenḡweaaríḡáyorani, ḡiyí ḡiyí néní tḡḡwaéne nimóniri onḡweaneyíniri yaríḡfáyorani, ḡiyí ḡiyí eḡ eániḡ nimóniri omenḡweaneyíniri yaríḡfáyorani, ḡiyí ḡiyí áminá nimóniri yaríḡfáyorani, pí pí yoí omiḡ xixegíni yaríḡfáyíyá níwíriro raríḡfáyorani, ayo niyoní kwíyí imóniḡfáyorani, ámá imóniḡfáyorani, niyoní o aga wiárí seáyí e wimóniḡorini. Agwí rínani marfái, ná ríwíyo eni aniḡ e seáyí e níwimóniri ḡweanfáriní. ²² Goríxo amípi níni ámáraní, amípiraní, Kiraisoyá suyímanḡwíyo wuríníririxiniri wimixiḡrini. O amípi niyoní nání Ámináo imóniḡo eḡagi nání ámá xíoyá siyikí imóniḡfáyo miḡfíyiniḡ wimónínífa nání eni wimixiḡrini. ²³ O miḡfíyiniḡ imóniḡáná ámá oyá siyikí imóniḡfáyí xegí waráriníḡ imóniḡoi. Miḡfíyi t́ni waráí t́ni nawíni eḡáná wará noní xixeni imónariḡpa Kiraiso —O amípi níni Goríxo wimónariḡpi t́ni xixeni imóníwiniḡiniri wimixariḡorini. O Goríxo “Miḡfíyi xegípi onḡweaniri níwimóní wará eni

tíŋíyi imóníwínigíní.” yaiwiŋípi tńni xixeni imónínfa nání áamá oyá siyikí imónígááyí apí e imóníŋoi.

2

“Nanńnanńwá nání imónagwí aí Goríxo síŋí neaimíxíŋíříní.” uríŋí náníříní.

¹ Eŋíná seyíné Goríxomí maŋí nńwiaíkiro íwí yagáapimí dání nanńnńpńřá nání imónagááyínéríní. ² Síní e nimóníroná áamá Goríxomí mńxídariğááyí sipí yariğápa axípi e yagáaríní. Seyíné kwíyí sipíyí aŋí pńříyo emearíŋíyo xiáwomí —O áamá Goríxomí maŋí wiaíkiariğááyó sipípí éřířínírí dńŋí ukíkayonoríní. Oboríní. Omí seyíné ení xídagiříní. ³ Áamá Goríxomí maŋí wiaíkiariğááyí yariğápa nene ení axípi nerane pí pí nńpńkwíní mimóníŋípi oyaneyínírí mńŋí nńneainíríná sa ananí yagwáríní. Pí pí řeapá neainířírani, negí dńŋíyo dání oyaneyínírí neaimónířírani, sa ananí yagwáríní. Áamá Goríxo wikí nńwónírí pńří umamóáná nanńnńpńřááyí nńni yariğápa nene ení negí néra wagwápimí dání neríná axípi nanńnanńwánírí yagwáríní. ⁴ Nene e imónanírí yagwá aiwí Goríxo nene nání dńŋí sipí nńwiríná xwapí ayá wí wiaríŋagi nání “Wá onímíapi wianímígíní.” mńwimóní ayá wí neawianíŋíříní. ⁵ Nene rixa naŋí imóníŋáná wá neawianíŋímaní. Nene síní oyá maŋí nńwiaíkirane íwí yagwápimí dání nanńnanńwá nání imóníŋáná wá nńneawianírí Kiraiso áamí owiápńńmeanírí síŋí nńwimíxíríná

nene eni nawíni sɨŋf neaimixiŋfɨrɨni. Gorixo wá niseawianɨrɨŋfɨpimi dání yeáyf seayimixemeanfɨrɨni. ⁶ Nene Kiraisɨ Jisaso tɨni nawíni sɨŋfɨniŋf nɨneaimixɨrɨ neawárɨŋfɨmani. O tɨni nawíni ikárɨniŋwaéne eŋagɨ nání o xwárɨpáyo dání owiápɨniɨmeanɨrɨ nɨwimixɨrɨfná nene o tɨni nawíni wiápɨniɨmeáfɨrɨxɨniɨrɨ neaimixɨrɨ aŋfɨnamɨ gɨ íwo wé náúmɨni oŋweanɨrɨ nɨwimixɨrɨfná o tɨni nawíni ŋweáfɨrɨxɨniɨrɨ neaimixɨrɨ eŋfɨrɨni. ⁷ Ayf rɨpɨ nání e eŋfɨrɨni. Ámá nɨni agwɨ ríná ŋweagfáyfɨrani, ná rɨwɨyo ŋweapfɨrɨfáyfɨrani, nɨni Gorixo ámá nání dɨŋf sɨpɨ nɨwirɨ Kiraisɨ Jisaso urowárɨnɨpɨŋfɨpɨ nání dɨŋf nɨmoróná dɨŋf re yaiwífɨrɨxɨniɨrɨ nání e eŋfɨrɨni, “O dɨŋf wɨkwɨrogfáyó wá onɨmiápɨ nɨwianɨrɨ urowárɨnɨpɨŋfɨmani. Wá ámá wianarɨgɨfápɨ tɨni xɨxeni mé seáyɨ e imónɨŋfɨpimi aí wiáfɨ nɨmúrorɨ imónɨŋfɨpɨ nɨwianɨrɨ urowárɨnɨpɨŋfɨrɨni.” yaiwífɨrɨxɨniɨrɨ nání Gorixo e eŋfɨrɨni. ⁸⁻⁹ Seyfne Jisasonɨ dɨŋf wɨkwɨróáná Gorixo wá niseawianɨrɨ seaiŋfɨpimi dání yeáyf seayimixemeanfɨrɨni. Segf dɨŋf tɨni egfápimi dání yeáyf seayimixemeanfɨmani. Seyfne nanf yarɨŋagfá sɨŋwɨ nɨseanɨrɨ nání yeáyf seayimixemeanfɨmani. Ámá wí aí wigf egfápɨ nání weyf mɨmearɨniɨpa éfɨrɨxɨniɨrɨ anɨpá yeáyf seayimixemeanfɨrɨni. ¹⁰ Ayf rɨpɨ nánɨrɨni. Agwɨ nene imónɨŋwápɨ Gorixo neaimixɨŋenerɨni. Kiraisɨ Jisaso tɨni ikárɨniŋwaéne neaimixɨŋf eŋagɨ nání “Imɨrɨŋf mimónɨŋfɨpɨni éfɨrɨxɨni.” yaiwiŋfɨpɨ —Apɨ eŋíná dání repeárɨŋfɨpɨrɨni. Apimi xfdfɨrɨxɨniɨrɨ neaimixɨŋenerɨni.

“Kiraiso Judayene tñni émáyíné tñni nawíni neakumixárinñrini.” urinñ nánirini.

¹¹ Ayínáni enína seyíné segí sénáíwa seaxirigíe dání émá imónigíáyíné —Seyíné nání Judayí re seararigíáyínerini, “Iyí símí síó mīwákwínigíáyírini.” seararigíáyínerini. E niri-ro aí “Iyí símí síó wákwínarínwaénerini.” rinarigíáyí yarigíápi, ayí Gorixoyá wé tñni marfáí, áamá wé tñnini wákwínarigíápirini. Seyíné enína imónagíápi nání siní dññ oseainini.

¹² Íná Kiraiso tñni mikumixiní xegí bi nimóniro ná jfámñinññ ñweaagíáriní. Gwí Isireriyíyá imónigíárí —Arí Gorixo nioniyárí oimónirí fá yamixinñrini. Arí tñni seyíné wigíyí wí imónagíámani. Xwiyí fá gwí arími símimanñ e dání “E niseaimíáriní.” réroárinñpi seyíné ení niseakumixiri mīsearagíyínerini. Seyíné áamá Gorixomi mīxídarigíáyí tñni ñikumixiniróná ríwéná nanñ apí neaímeaníáfaniri dññ níkwímore xwayí naniri ñweaagíámani. Gorixo nání bi ñjífá imónagíámani. ¹³ Enína seyíné e nimóniro Gorixo tífámani ná jfámñinññ ñweaagíá aiwi agwi ríná Kiraisi Jisaso tñni nawíni ikárinigíá enagi nání o niseapeiríná xegí ragí púfpimí dání nipemeámí Gorixo tññmíni anwi éññ seabinñrini. ¹⁴ Émáyíné Judayí tñni siní símí tñni minípa epírfá nání piyí fá neawírinñrini. E neríná émáyíné Judayí tñni símí tñni inagíápi, apí xwínáninññ nīseamudímore píronñpi xíó péfpimí dání xwíná ñpíneamoríñññ nerí áamá apiaú síyikí ná biní imónipi-si nání imixinñrini.

¹⁵ Xwínáninññ nīseamudímore píronñpi —Apí ñwí

ikaxí eániηýo “E éríxini. E éríxini.” níriri sekaxí nira uηípi tñi “E mepani. E mepani.” níriri ηwí ikaxí nira uηípi tñi ayo eániηípirini. Api rixa siwiá imixiηíriní. Ayí émáyíné tñi Judayí tñi áamá apiaú nioni tñi nikáriniriηípimi dání siyikí ámi siηí ná bini oimóniri ηwí ikaxí eániηípi siwiá imixiηíriní. E neríiná áamá apiaúmi piyíá wíriηíriní. ¹⁶ Yoxáfpámi penípimi dání áamá apiaú símí tñi inagíapi xwapírá eaárirí siyikí ná bini oimóniri níkumiximáná Gorixo tfáminí nípemeámi uri emfániri ηwí ikaxí eániηípi ná mayí siwiá imixiηíriní. ¹⁷ O níriri émáyíné, Gorixo tñi ná jfámíniηí ηweagíáyíné tñi Judayí, o tñi aηwi éniηí ηweagíáyo tñi wáf re seariηíriní, “Niyínéni tñi nawíní imónipíri nání rixa piyíá seawíriηáriní.” seariηíriní. ¹⁸ O, negí wo imóniηo ápo Gorixo tfáminí ηweaηagi nání Judayene tñi émáyíné tñi anani xegí kwíyí neaiapiηípimi dání anani o tñimíni upaxí imóniηwini. ¹⁹ Ayínáni seyíné sini wí eníyíné mimóniηoi. Sini xewíyíné mimóniηoi. Oweoi, rixa áamá Gorixoyá imónigíáyí tñi kumixiniηoi. Rixa Gorixoyá íwixé wiyínéniηí imóniηoi. ²⁰ Ayí rípi searariηini. Gorixo aηí wiwá nimíríriná wáf wurímeiarigíáwa tñi wíá rókiamoarigíáwa tñi nitíwayírómáná émáyíné ení seáyí e níseaikwiárimáná nimíra peyaríηípiní imónini. Aηí iwá nání síjá xámi nitíwayírori tñiηo, ayí Kiraisi Jisori. ²¹ Aηí niwání o enípimi dání píraníηí níki kíroníga uri xwé nimóga uri yariηagi nání aηí ηwíá Ámináo nání wiwá imónariní. ²² Émáyíné ení Kiraiso

tíni ikárinigfáyíné enagi nání o anj Gorixo xegf kwíyípmi dání nweanfa nání iwá nímira nipeyiríná xfoyá siyikf imónigfá wíniyí tíni niseakumixiri nímira peyarini.

3

“Gorixo yumí enwípeáragí wíá wókímíxíwínigíniri nírípeanjíri.” uríj nánirini.

¹ Gorixo émayíné tíni Judayene tíni nawíni neakumixinj enagi nání Poroni —Nioni Kiraisi Jisaso nání émayíné wáf searimearinjagi nání gwí niñwirárigfonirini. ² Ai “Gorixo nioni wá niníwianiri émayíné wáf searímfa nání nírípeanjíri nání seyíné ríxa arfá rfa wíawixini?” nimónarini. ³ Xwiyfá nene yumí neaimóninjíri Gorixo wíá nókímíxíagi nání api nání nijfá imóninjini. Api nání ríxa bí onimíapi ríwamínjí neari searíini. ⁴ Seyíné api fá níróróná re yaiwipaxíriini, “Gorixo eníná dání e éimiginiri yumí yaiwiáiriri Kiraiso agwi ríná neaimixiri enjpi nání nijfá Poro imóninjíri, ayí apíríani?” yaiwipaxíriini. ⁵ Ámá eníná dání neweáa bagfáyí api nání xe nijfá oimónipoyiniri wíá wókímíxíjímáni. E mepa nerí aí agwi ríná kwíyípmi dání xegf wáf wurimeiarigfawami tíni wíá rókiamoarigfawami tíni yumí enwípeáragí api nání anani wíá wókímíxarini. ⁶ Yumí Gorixo enwípeáragí wíá neaókímíxíípi, ayí rípirini. Émayíné xwiyfá yayf neainarinjípimi dínj níkwíroróná Kiraisi Jisaso tíni nawíni ikárinigfáyíné imónigfápimi dání

seyiné Judayí tñi nawíni Gorixo ipimoárinípi meapaxí imóniro ayí tñi ní kumixinimáná siyikí ná biní imóniro Gorixo “E ní seaimíáriní.” símimaníyo dání réroárinípi ayí tñi nawíni seaimeapaxí imóniro egíáyínérini. Yumí Gorixo enwípeáragí wía neaókímixípi, ayí apirini.

⁷ Gorixo xwiyá api wá ní nuri meíwíniginri ní nírípearíná “Omíniní e níinfa nání wá níwianri anípa e owiimni.” yaiwinípi tñi xixeni níiri “Ení síxí owímiximni.” yaiwinípi tñi xixeni níiri neri ní rípeanírini.

⁸ Ámá Gorixoyá imónigíáyo onaxíyikwini imóniníáoni, ayí nioní imóniníá aiwí o émáyo awiaxí xegí bí imóniní Kiraiso neainípi —Apí aga seáyí émi imóniní enagi nání ámá wigí díníyo dání wí “Ayí apíríani?” yaiwipaxí mimóninípirini. Apí nání wá ní uríwíniginri Gorixo wá api e ní níwianri ní rípeanírini.

⁹ Ámá Gorixo ayo e wíimiginri yumí yaiwiáragípi nání re yaiwipírfa nání, “Gorixo neríná xfo yaiwiáragípi tñi xixeni eníríani?” yaiwipírfa nání wía wókímixíwíniginri eni ní rípeanírini. Xámí Gorixo —O amípi níni imíxínorini. O ínimi rípi yaiwiáragípi nání, “Ámáyo yeáyí uyimíxemeámfa nání api éimiginí.” yaiwiáragípi nání “Ámá xe anani níjfa oimónípoi.” míyaiwí yumí níwia wagírini.

¹⁰ Agwí ríná anína tñimni néní tígíáyí tñi ámíná imónigíáyí tñi Gorixo ámá xixegíni imónigíáyí ní kumiximáná siyikí ná biní wímíxarínagi síjwí níwíníroná “Níjfa xixegíni Gorixo imóninípi síxí íníná níkwioámiga

eaarɪŋɪpɪ yapɪ rɪa imónɪnɪ?” yaiwɪpɪrɪa nánɪ enjíná dánɪ á máyo yumfí nɪwɪa wagɪrɪnɪ. ¹¹ Apɪ e nerɪná xfo enjíná dánɪ “E éɪmɪgɪnɪ.” yaiwiárագɪpɪ —Apɪ negɪ Ámɪná Kiraisɪ Jisaso neaiɪŋɪpɪmɪ dánɪ xɪxɛnɪ yárɪŋɪpɪrɪnɪ. Apɪ tɪnɪ xɪxɛnɪ enjɪnɪgɪnɪ. ¹² Kiraiso tɪnɪ nɪkárɪnɪrane nánɪ ayá ɪgɪgɪ mé epaxɪrɪnɪ. “Gorɪxomɪ rɪxɪŋɪ bɪ ouraneyɪ.” nɪneaimónɪrɪná omɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪrorɪŋɪpɪmɪ dánɪ “Ananɪ arɪá neainɪŋoɪ.” nɪyairɪrane o tɪámɪnɪnɪŋɪ nurane rɪxɪŋɪ urɪpaxɪ imónɪŋwɪnɪ. ¹³ Ayɪnánɪ nionɪ re osearɪmɪnɪ, “Nionɪ seyɪné arɪrá seaimɪnɪrɪ yarɪŋápɪ nánɪ xeanɪŋɪ rɪpɪ nímeáɪpɪ nánɪ Gorɪxomɪ nurɪróná anɪgwɪ maŋɪ rɪnɪŋɪ meaárɪnanɪgɪnɪrɪ kɪkɪfá mepanɪ.” osearɪmɪnɪ. Nionɪ nímeáɪpɪ, ayɪ apɪmɪ dánɪ seyɪné seáyɪ e imónɪpɪrɪa nánɪ nímeaarɪŋagɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ.

“Gorɪxo enjɪ sɪxɪ seaimɪxɪwɪnɪgɪnɪrɪ seaurɪyarɪŋárɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹⁴⁻¹⁵ Ayɪnánɪ nionɪ ápo Gorɪxomɪ —O gwɪ arɪ arɪ aŋɪnamɪ ŋweagɪáyoranɪ, xwɪárɪmɪ ŋweagɪáyoranɪ, ayo nɪyonɪ emeanorɪnɪ. Omɪ rɪxɪŋɪ urɪmɪnɪrɪ nánɪ xómɪŋɪ nɪyɪkwɪrɪ re urarɪŋárɪnɪ, ¹⁶ “Joxɪ Epesasi ŋweáyo joxɪyá kwɪyɪpɪmɪ dánɪ enjɪ sɪxɪ weámɪxeɪ. E nerɪná joxɪ píránɪŋɪ rɪxɪdɪpɪrɪa nánɪ seáyɪ e xewanɪŋoxɪ nɪkɪnɪrɪ imónɪŋɪpɪ tɪnɪ wigɪ dɪŋɪ enjɪ sɪxɪ weámɪxeɪ.” urarɪŋárɪnɪ. ¹⁷ Ámá aŋɪ wɪwámɪ nɪpáwirɪná yarɪgɪápa Kiraiso segɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪápɪmɪ dánɪ nɪwɪapɪrɪ oseanweanɪrɪ rɪxɪŋɪ “Enjɪ sɪxɪ weámɪxeɪ.”

seuriyarinjarini. Íkía xwáyo pipiní niwáriti xaiwí roarinípa seyíné eni axípi e nero Gorixo wá seawianinípi pipiníniní niwáriti xaiwí rórixiniri seuriyarinjarini. ¹⁸⁻¹⁹ Seyíné e nimónirónáyí, áamá Gorixoyá segí wíniyí níni tñni Kiraiso nene nání dñí sipí wiarinípi —Dñí sipí o wiarinípi ámaéne negí wíyo wiarinwápi tñni xixeni mimónini. Apí aga seáyí e ná émi imóninípirini. Apí nání áamá nijfá nimóniro aí “Yoparf e iyí rimónini?” niriiri nijfá xixeni mimónipaxípirini. Apí nání seyíné dñí nimoro “Ayí apí ipí rimónini?” yaiwipírjárini. E nerónáyí Gorixo nimóniri yarinípi nípiini nání dñí síxí seaímopaxíriní. ²⁰⁻²¹ Gorixomi —O nene rixiní nuriranéná “E neaii.” urirane “E epaxorfani?” yaiwirane yarinwápiini neaiipaxomani. Xfóyá ení síxí eáninípi rixa neamímoníyo dání aga seáyí émi wiárf múropaxí imóninípi neaiipaxorini. Omi Kiraisi Jisasoyá síyikí imóninwaéne, o tñni nawíni ikárininwaéne íníná aniní miní yayí numéra úwaniginí. Áamá ríná dání gíní gíná ηweanwaéne yayí numéra waníwá nání imónárfwiniginí. “E éwaniginí.” nimónariní.

4

“Kiraisoyá síyikí imóninwaéne oyá warári imóninwiní.” uriní nánirini.

¹ Ayinání Ámináo nání wáf rimeariníapimi dání gwí ninwirárigíoni ení rirémixí bí rípi oseaimini. Áamá wí seyíné emeariníagfa síñwí

niseaniróná dñf re seaiaiwipírfá nání, “Gorixo ayf nanf e imónífríxíní wéyo fá umírñfpi tñi xixení ayo rfa yarñoi?” seaiaiwipírfá nání fá seaumírñfpi nání dñf nímoro píranñf éfríxíní.

² Yunigfáyfné imónífríxíní. Ámáyo awayíní méfríxíní. Ámá wí uyíní niseaikárírnáyf aí xe oneaikárípoyíní sñwí winífríxíní. Ayf nání dñf sipí niseairñfipimí dání íkwianwí weapínífríxíní. ³ Kwíyf Gorixoyápi seyfné nawíní ikárínífrí seakumíxñf enagí nání piyfá seawífrñfyfné gwiaumí ninírñfipimí dání anñf apíní e imóníwanígníro xaíwí fá xífríxíní.

⁴ Ayf ripí nání seararñíní. Wará Jisasoyá síyikf imóníñwaéne imóníñwáí ná wiríní imóníñwiní. Kwíyf nñenení neaímeañfpi ení ná bñí imóníní. Gorixo nioníyá oimónípoyíní wéyo fá nñeaumírírná “Xfo neaiínfápi, ayf apírfani?” yaiwianí nání neaimíxñfpi bí bí mimónf axípní imóníñagí nání dñf “E neaiínfáríní.” nñyaiwirane wikwímoarñwápi ení ná bñí imóníní.

⁵ Negf Ámínáo ení ná woníríní. Dñf wíkwíroarñwápi ení ná bñíríní. Wayf Kiraisomí dñf nñwíkwírómáná mearñwápi ení ná bñí imóníní. ⁶ Gorixo —O ámá nñí emeñoríní. Omí nñí símanwíyónñf wurñígnígní. Nñyoní xfo wimónarñfipimí dání wimíxarñoríní. Nñyoní dñf ukíkayonñoríní. O ení ná woníríní.

⁷ Apí nípíní ná bñí ná bñí nimóga unagí aiwí o Jisasoyá síyikf imóníñwaéne wá nñeawianí ayf e epaxf e epaxf imónífríxíní síxí neamímonfpi xíxegfíní síxí neamímonfírní.

E neríná sipíí mineaí Kiraiso wá níneawianírí neaiñpí tñni xixeni neamímonjírini. ⁸ Ayínáni Bíkwoyo dání Kiraiso nání re nírini eánini, “O émi nání nipeyiríná pikiorápíyí aga ayá wí níméra yiri ámayo wá níwianírí anípá bí mñni wirí enjírini.” Bíkwoyo dání e nírini eanini. ⁹ Xwiyá “O émi nání nipeyiríná” riniñpí pí nání riniñí? Ayí o sñni añnamí nání mipeyipa neríná xámi xwárími íniríwámíni piyíñí siwí añmñni wepñniño enagi nání riniñí. ¹⁰ Wepñniño, ayí peyiño axorini. Nipeyiríná amípí nñni Gorixo “E imóníwiniñí.” yaiwiáríñpí xixeni imóníña nání oemñniñí añí piríyo wiárí seáyí ríwámíni peyiñnigini. ¹¹ Xwiyá nioni mññí iróá rípi, “Ámayo wá níwianírí anípá bí mñni wirí enjírini.” mññí iróá api, ayí rípi nánirini. Kiraiso áma wíyo wáí nurímeíríxiniñí wimíxiniñí. Wíyo wáí nírókiamóíríxiniñí wimíxiniñí. Wíyo sñni Gorixomi míxídarígíayo áwanjí nuríóná óñniñí imopírí nání misí imóníxiniñí wimíxiniñí. Wíyo ríxa Gorixomi xídarígíayo umenwearo uréwapíyiro éríxiniñí pasitá wimíxiniñí. ¹² Gorixoyá imóniñwá nineneni xixe arírá inípaxí imónaníwá nání woneni woneni api api e níneaimíxa unjírini. Kiraisoyá wará nene iníñwá rí sayá nimóga uní nání xixe arírá inípaxí imónaníwá nání api api e níneaimíxa unjírini. ¹³ Nene Gorixo api api e níneaimíxa unjípimi dání xewaxomi dññí axípi wíkwírorane o nání xixeni nijá imónirane neranéná bini bine maríáí, axeneni imónaníwá riniñí.

Yóf Kiraiso imóniḡpí nene eni api tḡni xixeni imónanḡwá nání api api e nḡneaimixa unḡrini. ¹⁴ Gorixo api api e nḡneaila unḡ enḡḡí nání agwí nene siní pḡopia yapi imónipaxí mimóniḡwini. Ewé imeamḡkwí nerḡná mamówáriri mḡeyoarí néra warḡḡpa, imiḡḡ nerḡná nixemi urí nixemi biri néra warḡḡpa nene eni axḡpí siní e epaxí mimóniḡwini. Xwiyá napa mimóniḡḡ xegí bi xegí bi nearéwapḡyaniro yarḡḡpimi dání siní nixemi neaurí nixemi neabiri epaxí mimóniḡwini. Ayí rḡpí searariḡni. Ámá nepaxiḡḡ nimóniro wigí ináyiniḡḡ nimóniriḡḡpimi dání yapí nearéwapḡyaniro éḡayo siní arḡá yḡmḡḡ wipaxí mimóniḡwini. ¹⁵ E mimónipa nerane xixe wá niwianeniranéná xwiyá napa rarḡḡpini íá xirḡwanḡgini. Api nixiriranénáyí, nene pí pí nerḡná yóf imóniḡwaéne nimóga nurane Kiraiso tḡni píranḡḡḡ kumixinanḡwáriní. O wararí imóniḡwaéne nání mḡḡyi imónini. ¹⁶ O mḡḡyiniḡḡ imóniḡáná oyá siyikí imóniḡwaéne xḡo neaimixariḡḡpimi dání wé sikwí úpikwí sanḡwí ayí niwikwíroniri imóniḡpániḡḡ imóniḡwini. Api nḡpini e imónḡwiniḡḡniri imóniḡḡpí tḡni xixeni nerḡḡyo dání ikwíronini. Api api e imónḡwiniḡḡniri imóniḡḡpí tḡni xixeni nero diḡḡ sipí ninḡrḡnáyí, wará niriḡni xwé niwiaróa urí enḡ sixí iniri néra unḡáriní.

“Xami yagḡapi yará nḡpḡmoro siḡḡ bi ḡwirarinḡḡrini.” urḡḡḡ nánirini.

sijé oimóníþoyiniri Gorixo seaimixiyíþi —Apí Gorixo xewanijo imónijépa imónijéþirini. E nimóniróná nepaxijé nimónirijéþimí dání wé rónijé ero Gorixo wimónarijéþi ero epaxíþirini. Apí seyíné jwiráriníþirixini.

Enjé rirémixé bi wijé nánirini.

²⁵ Ayínáni segí yapí rarigéþi emí nimómáná woxini woxini áamá seaímeaarigéá giyí giyo xwiyéá nuriríná nepaxijéþini uríþirixini. Nene Kiraisoyá wará axírímí dáninijé ninirane xixe ikwíkwírí inijwaéne enagí nání rarijini. ²⁶ Seyíné wikí niseaóniri aiwi wikí seaóníþimí dání “Xe sipí oemini.” niyaiwiri e mepa éþirixini. Wikí xwapí ayá wí nóga mupa éþirixini. Sini niseaónirínáyí, sogwí ipímeáí e dání þíni wiáríþirixini. ²⁷ E nero obo ayí þwí éþirixiniri xe yapí oneaiwapiyiniri sijwí miwiniþa éþirixini. ²⁸ Þwí meaarigéáýí ámi þwí bi mimeapa éþirixini. E mepa nero ríwí nirkwínimáná wigí wé tíní omijé xixeni imónijéþi nero áamá amíþi nání díwí ikeamónarigéáyo arirá wíwanigíniri éþirixini. ²⁹ Segí maníyo dání sipí xwiyéá bi aí miriþa éþirixini. Áamá pí pí xwiyéá uripaxí imónigéáyo wigí imónigéáþi tíní xixeni nuriríná dijé síxí ínipaxí imónijéþini uríþirixini. Gíni gíná nuriróná nanjé owimixaneyiniro nání dijé wíá wónipaxí imónijéþini uríþirixini. ³⁰ Seyíné sipí nerijéþimí dání kwíyí Gorixoyáþi dijé ríá uxepaxí imónijéþi wí mepa éþirixini. Kwíyíþi, ayí sía yoparíyi Gorixo gwínijé seaíkweanía nání ríxa ikíyinjéniþi seaíarijéþi enagí nání

searariŋini. ³¹ Diŋí wí sáa miyikínipa éfrixini. Míxí wí ripaxí mimónipa éfrixini. Wikí ríá ápiáwíniní mónipa éfrixini. Xwamiání wí mepa éfrixini. Xwiyápai wí muŋwiráripa éfrixini. Símfí tñni wí m+wipa éfrixini. ³² Apí apí mepa nero xixe diŋí sipí iniro wá wianeniro éfrixini. E neróná Gorixo Kiraiso seaiŋípimi dání segí wikárigíapí yokwarímí seaiŋípa seyíné ení xixe yokwarímí inífrixini.

5

¹ Seyíné niaíwí Gorixo diŋí sixí seayiŋíyíné eŋagi nání omí ikaniní wiaxídfrixini. ² Kiraiso —O ámaéne naŋí neaimíximínirí nání yoxá pámi xe onípikípoyinirí neríná Gorixomí piyá wírfamígínirí ridiyowániní ninirí omí sinadiŋí naŋí weaŋorini. O nene nání diŋí sipí n>wiríná neaiŋípa nene ení pí pí neranéná “Ámáyo diŋí sipí n>wiríŋípimi dání ríá yariŋwini?” niyaiwinirane naŋíni wíwanígini.

³ Seyíné ámá Gorixoyá imónigíáyíné eŋagi nání ámá wí seyíné nání ripí ripí ripaxí oimónípoyinirí siŋwí m>winipa éfrixini, “Ayí íwí apí inígíawixini. Piaxí weáni paxí apí egíawixini. Amípí wí m+neamúropa oenirí aniní miní yariŋot.” Apí apí ripaxí oimónípoyinirí siŋwí m>winipa éfrixini. Seyíné apí apí wí mepa éfrixinirí searariŋini. ⁴ Seyíné ríperírí níróná xwíraimímí ininí bí mirípa éfrixini. Sipí ikaxíraní, xwiyá miponiníraní, bí mirípa éfrixini. E mepa nero Gorixomí xó seaiŋípi nání yayí wífrixini.

⁵ Seyíné rípi nání ríxa nijfá imóniηagfa nání rariηini. Ámá íwí inarigfáyíraní, wigí xwioxfyo piaxí eámixinarigfáyíraní, ámá amípi wí míneamúropa oeniri aníηí miní yarigfáyí — Ayí amípi míneamúropa oeniri yarigfápi wigí ηwíáníηí nimixiro mearigfáyíriñi. Ámá ayíraní, ayí níníyí wo aí Kiraiso tñi Gorixo tñi awaúyá xwioxfyo wí niηweanfámani.

*“Gorixoyá wíá ókiηípiñi néra eméwanigini.”
uríηí nániríñi.*

⁶ Seyíné sipí api api oépoiñiri yapí searepísiþírixiñiri awíníηí ηweáþíxiñi. Ámá Gorixomí mañí wiaíkiarigfáyí api api yarigfáyí eηagi nání o xegí wikí wóníηípi þíri umamonfá eηagi nání searariñini. ⁷ Ayínáni seyíné ayí tñi níkumixiníro mepí mítiniþa éþíxiñi. ⁸ Eñíná seyíné sipí api api néra nuróná sfá yiniηímiñíηí emeagfáyíné imónagfá aí agwí ríná Ámináo tñi níkáriñiriñíþimi dání wíá ómíxiñiηe emearigfáyíné imóniηagfa nání searariñini. Ayínáni wíá ómíxiñiηe yarigfá wiyínéniñí nimóníro éþíxiñi. ⁹ Ámá wíá ómíxiñiηe emearigfáþimi dání pí pí nañí imóniηíþíraní, pí pí wé róníηí imóniηíþíraní, pí pí nepa imóniηíþíraní, niþíni yarigfá eηagi nání rariñini. ¹⁰ Api api nerónáyí, Ámináo wimónariñíþi nání éwapíñíþíxiñi. ¹¹ Ámá sfá yiniηímiñí emearigfáyí tñi níkumixiníro sipí ayí yarigfápi — Apimi dání ámáyo nañí wí wiipaxí menini. Apimi dání ámá xwirfáni ikixenípaxíþi imónini. Api mepa éþíxiñi. E mepa nero ámá

Áminá Jisasi Kiraiso tñni ikárinñagwi nání yayf wipaxíriani? Oyi, e epaxíriini.” niyaiwiro e éfrixini. ²¹ Nene arfá nñwirane wáyf wiñwáo Kiraiso enagi nání simañwíyóninñf xixe yeáyf urñinñwaninñi.

Wigf xiepiwami urinñpñ nánirñni.

²² Xiepiwayíné, Áminá Jisasomi simañwíyóninñf yeáyf wurñnarigfápa segf oxowamñ eni simañwíyóninñf yeáyf wurñnñfrixini. ²³ Kiraiso áamá xfoyá siyikf imónigfáyo —Ayo gwñinñf roayíronñf enagi nání xfoyá warárinñf imóninñoi. Ayo Kiraiso mññyíninñf wimóninñfpa oxowa wigf apixíwayá mññyíninñf imóninñagñf nání rarinñni. ²⁴ Kiraisoyá siyikf imónigfáyf xfomi simañwíyóninñf wurñnarigfápa apixíwayíné eni segf oxowa pí pí nání searána arfá nñwiro simañwíyóninñf wurñnñfrixini.

Wigf xiagwowami urinñpñ nánirñni.

²⁵ Xiagwoyíné, Kiraiso xegf siyikf imóninñyí nání diñf sipí nñwiri arírá winfa nání xe yoxáfpámi onipikípoyinñri enñpa oxoyíné eni segf apixíwami diñf sipí wífrixini. ²⁶ O e nerfna xegf siyikf imóninñyí pípi imónñwininñinñri marfái, “Diñf wñkwíronñwini.” ráná igfá eámonñpimi dáni íkwíránnáninñf oimónñpoyinñri enñfñni. ²⁷ Xfoyá siyikf imóninñyí xegf smañmñni nñwírárinñfna imñinñf mimóninñagñf owñmñinñri e enñfñni. Rapñrapñ mñdunñpa eri kñkwiñwñ meakñnñpa eri enñyí yapñ imóninñagñf owñmñinñri eri siyikwñ mñnñpa eri xwñyfa meárñnñpaxí mimónñpa eri enagi sññwñ

owinimniri eri e enjirini. ²⁸ Ayinani oxoyine woxini woxini jwaninjoxi dñj sipi niniri piraninj menarinjpa segí apixiwami eni dñj sipi niwiro piraninj umérixini. Meánigípimi dáni wará ná bñi imóninagíi nani áamá xiepimi dñj sipi niwiriná xfo eni nawini dñj sipi inarinj enagí nani rarinini. ²⁹⁻³⁰ Nene nijjárini. Xegí warápimi áamá go peá mónarinjirini? Oweoi. Kiraiso xfoya warárimi dáni sikwí wé ininjyñinj imóninagwi nani xfoya siyikí imóninwaéne piraninj neamearinjpa áamá nñni eni axípi aiwá niro piraninj menaniri ero yarigá enagí nani rarinini. ³¹ Bikwíyo dáni re niriniri eánini, “Ayinani oxo xaniyaú pñi niwiárimi xegí apixi tñi nikumixinirina sñi xixegini mimóní ná ayí ná bññinj imónarigíirini.” ³² E niriniri eáninjpi xwyá xwé yumí imóninj bñ nani eni rñni. “Kiraiso tñi áamá xfoya siyikí imóninjyñ tñi nani rñni.” nimónarini. ³³ E neri aiwi oxoyiné woxini woxini sewaninjoyiné dñj sipi inarigápa segí apixiwami eni dñj sipi axípi wírixini. Apixiwayiné eni segí oxowa searíapi xixeni ará niwiro wéyo umérixini.

6

Niaíwíyo urinjpi nánirini.

¹ Niaíwíyiné, Ámináo tñi nawini ikárinigáyiné segí ápowami tñi inókíwami tñi xixeni manj ará wírixini. E nerónáyí, ayí xixeni imóninjpi yarínagá nani rarinini. ² Nwí ikaxí wé wúkaú Gorixo nira nuriná re rinjyí “Seyiné xixeni nixídirináyí, nanjpi

seaímeanfárini.” rihíyí xámi rihípi, ayí rípirini,
 “Segí ápowami tñni inókiwámi tñni wé íkwianwíyo
 ηwirárfírrixini. ³ Xwíá tíyo ηweanáná naní
 imónihípi seaímeari xwiogwí obaxí seamúrori
 eníá nání ayo wé íkwianwíyo ηwirárfírrixini.”
 rihípi apirini.

Xanowami urihípi nánirini.

⁴ Xanoyíné, niaíwíyí wikí ónipaxí imóniprí
 nání uyínií mímé Áminá Jisasomi xídarigíáyí
 epaxí imónihípi wiepísirí xío rihípi uréwapíyirí
 éfírrixini.

*Xináiwánihí nimóniro omihí wiiarigíáyo urihí
 nánirini.*

⁵ Xináíwayínénihí nimóniro omihí
 wiiarigíáyíné, segí bosí xwíá tíyo ηweagíáwami
 wáyí wirowe ení síririηwí wirowe nero aríá yímigí
 wírrixini. Kiraiso rihípi aríá níwirowe xídarigíápa
 bosowami yapí míwíwapíyí píranihí yómihí
 nimóniro sekaxí seararigíápi tñni xixeni éfírrixini.

⁶ Wí bosowa weyí oneamépoyinirí wigí síηwí
 anigíe dánini nepánihí nimóniro yarigíápa
 mé seyíné Kiraisoyá xináíwayínénihí nimóniro
 omihí wiiarigíáyíné enagi nání Gorixo “E
 éfírrixini.” wimónarihípi nero ayá tñni segí
 bosowami aríá wírrixini. ⁷⁻⁸ Xináiwánihí

nimóniro omihí wiiarigíáyíraní, omihí wiiprí
 nání áxenwarí minigíáyíraní, níníyí pí pí naní
 yarigíápi nání Ámináo prí numamoríná wigí
 yarigíápi tñni xixeni wiínfá enagi nání seyíné
 nijfáriní. Ayínání segí bosowami seararigíápi
 neróná “Ámá wí nánini míyaríηwiní. Negí

Áminá Gorixo nání eni yariḡwini.” niyaiwiro yayí t́ni éfrixini.

Bosowami urinḡpi nánirini.

⁹ Wigí Bosoyíné eni omiḡḡ seaiiariǵáwa yómḡḡ nimóniro seaifápa axípi e nero píranḡḡ uméfrixini. Bosí seyíné seamieari ayo umieari eḡo aḡḡnamí ḡweaḡorini. Wí śmí śmí e nimeri yariḡfáyḡḡḡ mimónḡorini. O e imónḡḡ eḡaḡi nání seyíné niḡfá imónḡḡo. Ayínáni segí omiḡḡ seaiiariǵáwami éf uremoariǵápi ṕni wiárfrixini.

“Míxí nání iḱnfrixiniri neaiapinḡpi iḱnfrixini.” urinḡ nánirini.

¹⁰ Yoparí osearimínirí imónḡḡpi ripirini. Seyíné Ámináo t́ni ikáriniǵá eḡaḡi nání eḡí sixí ínfrixini. “Eḡí sixí o xegí inḡḡpimi dáni eḡí sixí ínfrixini.” seararinḡni. ¹¹ Seyíné obo xegí ináyḡḡḡ nimónirḡḡpimi dáni yapí seaiepiḡsimínirí yaríná xaiwí nimóniro xixe míxí wipaxí imónipírfa nání Gorixo api t́ni níknimáná míxí owípoyínirí neaiapinḡpi nḡpini níknirí éfrixini. ¹² Aga ámá t́ni míxí inarḡwá eḡaḡi nání míseararinḡni. Pí pí kwíyí ŕfá kíroarḡḡ aḡí pírfyo yarinḡpi —Api wí wíyo seáyí e níwimónirí umearinḡpirini. Wí néní t́ḡḡ imónḡḡpirini. Wí aḡḡna t́ni xẃarí t́ni ikwírónḡḡmí níminí śfá yinḡḡmíni ḡweaariǵáyo umenḡwearinḡpirini. Api nḡpini t́ni nene míxí inarḡwá eḡaḡi nání rarinḡni. ¹³ Ayínáni śfá míxí xwiraimímí owikáraneyíniro seaipírfa ḡiyí ḡiyi imónáná éf níwinimí mú

xopirárí nîwiéra núfasáná sinî enî neánîrî awí ropírfa nánî amîpî Gorîxo mixí nánî ikínîrîxinîrî neiapîñîpî nîpînî ikínîrîxinî.

¹⁴ Ayínánî ripî ripî néfasáná enî sixí nínîrî xaiwí éf rórîxinî. Xwiyá nepánî imónîñîpî arerîxinîñî yínîrîxinî. Siwí wé rónîñî imónîñîpî sorfá mixí nánî éf noyfkínînfá nánî yínîgîápîñîñî yínîrîxinî.

¹⁵ Xwiyá yayí neainarîñîpî — Apî Kiraiso ámaéne neaiñîpîmî dánî áamá xfo tîñî anî imónîpaxîpîrîñî. Xwiyá yayí neainarîñî apî wáf urîmeanîro imónîpîrî nánî áamá mixí inanîro nánî síkwí sú yínarîgîápa yínîrîxinî.

¹⁶ Apî nîpîñî nîyínîmáná dîñî seyîné Kiraisomî wîkwîroarîgîápa áamá níknîñîñî imanarîgîápîñîñî nîmanîmî úrîxinî. Níknîñîñî ana tîñî nîmanîmáná éf obo rfá onîñîrî rfá nîyínîmáná ónapîpî nîpîñî supîkipaxî enagî nánî seararîñîñî.

¹⁷ Yeáyí Gorîxo seayimîxemeañîpî áamá mixí mîñî mîneaoxoapa oépoyîñîrî arîxí dîkínarîgîápa dîkínîrîxinî. Xwiyá Gorîxoyá, xfoyá kwíyîpîmî dánî seaíwapîyarîñîpî kirá mixí nánî xîrarîgîápîñîñî xîrîrîxinî. E néfasáná enî sixí nínîrî xaiwí éf rórîxinî.

¹⁸ Apî apî nerîná anîpá éfrîxinîrî mîseararîñîñî. “Gorîxo arîrá neaíwîñîgîñîrî ínîná kwíyîpîmî dánî rîxîñî urîro yarîñî wîro éfrîxinî.” seararîñîñî. Ayínánî seyîné maiwí bî mé síñwí síñwí tîñî nero pí pí seaímeápî xwámámî nîwîro áamá Gorîxoyá imónîñîñî nîñî nánî rîxîñî wurîyîrîxinî.

¹⁹ Nionî xwiyá yayí neainarîñîñî yumí imónîñîpî nánî masîsfá

m+ininí áwaní urim+nirí maní yámoaríná Gorixo anani woák+kí wipaxoni nimixínfa nání ení rixinjí nur+yí+rixiní. ²⁰ Xw+yíá apí yaní wurimeiarinjáoni enagi nání gwí ηweanjiní. “Nioní ayá igigí mé e rí+m+ig+nirí imóninjápi t́níní xixení urimfa nání rixinjí nur+yí+rixiní.” seararinjiní.

Tikikaso nání urinjí nánir-iní.

²¹ Tikikaso —O negí n+r+xí+meá díní sixí uyinwáoriní. Ámináo nání wáf nuriranéná díní unwirá+r+paxí yarinjoriní. O niseaímearfíná seyfné nioní pí pí nerí ηweanápí nání nijfá imóni+pírí nání n+píní nání áwaní searinjoi. ²² Ayí rípi nání uowárenaparinjini. O niseaímeari áwaní searána seyfné “Porowa e nimóniro rfa ηweanói?” yaiwiro díní wfa seaónirí epírfá nání uowárenaparinjini.

²³ Gí n+r+xí+meáninjí imónigfáyfné, seyfné niwayíroniro ηwearo segí díní niw+kwírorinjípimí dání xixe díní sipí iniro epírfá nání ápo Gorixo t́níní Áminá Jisasi Kiraiso t́níní awaú díní seakikayóisixiní. ²⁴ Ámá negí Áminá Jisasi Kiraisomi díní sixí nuyirfná ámi díní peá nímori pfní miwiárarigfáyo niyoní Gorixo wá wianfwiniginí.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051